251. Bijbelstudie over
JERUZALEM, DE STAD VAN G'D
YERUSALEM, KOTA ELOHIM
YERUSHALAYIM, IR HA'ELOHIM
ירושלים עיר האלוהים

Deel 1: De stad van vrede?

Reeds meer dan 3000 jaar geleden werd een toekomstvoorspelling op schrift gesteld voor de stad, die nu meer dan welke andere stad dan ook in het middelpunt van de internationale belangstelling staat. Geen enkele andere stad ter wereld is zo vaak het hoofdonderwerp van de nieuwsuitzendingen en haalt zo vaak het voorpaginanieuws in de krant als Jeruzalem. Van geen enkele andere stad is de status zo omstreden als van Jeruzalem. Over deze stad schreef eens de profeet: *"Jeruzalem, vroeger werd je onderdrukt, maar nu niet meer. Nee, je vijanden zullen juist voor je knielen. Ze zullen je Stad van de Heer noemen, en Stad van de Heilige G'd van Israël!"* (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja - Yesaya] 60:14, Bijbel in Gewone Taal). **Bahasa Indonesia:** *"Dan anak-anak dari yang memperhamba engkau akan datang kepadamu untuk bersujud, dan mereka akan sujud di telapak kakimu, yaitu semua orang yang menghina engkau, dan mereka akan memanggilmu: Kota Tuhan, Sion, Yang Mahakudus Israel!"* Wat een heerlijk vooruitzicht is dit! Maar helaas is het nu nog niet zo ver. Vandaag de dag, misschien wel meer dan ooit in de geschiedenis, betwisten mensen, organisaties en naties nog steeds aan wie Jeruzalem eigenlijk toebehoort, de stad waarvan de psalmist gezegd heeft: *"Groot is de Eeuwige, Hem komt alle lof toe. In de stad van onze G'd, op Zijn heilige berg!"* (תהלים Tehilim [Psalmen - Mazmur] 48:2, Tanach/NBV). **Bahasa Indonesia:** *"Agunglah Tuhan, sangat terpuji di kota Elohim kita, gunung-Nya yang kudus!"*

<u>Hoofdstad van een Palestijnse staat?</u>

Op 30 juli 1980 nam de Knesset, het Israëlische parlement, de Jeruzalemwet aan, waarmee Jeruzalem werd uitgeroepen tot de eeuwige, onverdeelde hoofdstad van Israël. In deze wet, in het Hebreeuws חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל Choq yesod: Yerushalayim birat Yisra'el [Basiswet: Jerusalem de hoofdstad van Israël], staat o.a.: *"Jeruzalem, compleet en verenigd, is de hoofdstad van Israël. (…) De heilige plaatsen zullen worden beschermd tegen ontwijding en elke andere schending, en tegen alles wat de vrijheid van toegang van de leden van de verschillende religies tot de voor hen heilige plaatsen kan belemmeren, of wat hun gevoelens ten aanzien van die plaatsen kan kwetsen. (…) Geen enkele bevoegdheid die wettelijk toebehoort aan de staat Israël of de gemeente Jeruzalem mag worden overgedragen aan een buitenlandse instantie, zij het politiek, bestuurlijk of van een andere vergelijkbare aard, al dan niet permanent of voor een bepaalde periode!"* Dit leidde tot grote internationale opschudding en resulteerde in de Resolutie 478, waarin deze wet op 20 augustus 1980 door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties ongeldig werd verklaard en in de krachtigste bewoordingen als een grove schending van het volkenrecht scherp werd veroordeeld omdat de internationale gemeenschap de Israëlische annexatie van Oost-Jeruzalem niet erkent, maar als hoofdstad van een toekomstige Palestijnse staat ziet.

Een officiële politieke deling van Jeruzalem op basis van etniciteit werd voor het eerst tijdens de Camp David-top in juli 2000 door de Amerikaanse president Bill Clinton formeel voorgesteld als concreet onderdeel van de onderhandelingen over een Tweestatenoplossing. Hoewel de Israëlische premier Ehud Barak hier destijds onder strikte voorwaarden zoals het behoud van de Israëlische controle over de Westelijke muur mee instemde, liepen de onderhandelingen uiteindelijk echter stuk, want de Palestijnse leider Arafat eiste de volledige soevereiniteit over Oost-Jeruzalem inclusief de Christelijke en de Armeense wijk, die deel uitmaken van de Oude Stad en geografisch in Oost-Jeruzalem liggen alsook de ontmanteling van de Joodse wijken ten oosten van de Groene Lijn.

Het lijkt erop dat, internationaal gezien alle ogen nog steeds op Jeruzalem gericht blijven, want de status van Oost-Jeruzalem inclusief de Oude Stad blijft binnen de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties een centraal en steeds weer terugkerend punt van felle discussies. Voor gelovige Joden en Bijbelgetrouwe christenen is het onbegrijpelijk en onverteerbaar, dat de VN uitgerekend het oostelijke, het meest heilige deel van Jeruzalem, dat de G'd van Israël voor Zichzelf heeft verkozen en aan Zijn volk heeft toegewezen, als door Israël bezet Palestijns gebied beschouwt en de Israëlische annexatie volgens talloze resoluties in strijd met het internationaal recht noemt. Ook tijdens de recente debatten van de 81e zitting van de Algemene Vergadering van 22 tot 28 september 2026 stond de betwiste status van Oost-Jeruzalem uiteraard wederom op de agenda, waarbij diverse wereldleiders evenals de VN-secretaris-generaal Guterres de noodzaak van een "Tweestatenoplossing" gebaseerd op de grenzen van vóór 1967 herhaalden, hetgeen door de Israëlische premier Netanyahu resoluut van de hand werd gewezen. Evenals het jaar daarvoor heeft hij ook in zijn toespraak op 24 september 2026 meerdere keren naar de Bijbel verwezen en eruit geciteerd. Zo reageerde hij op de veroordeling van wat zij noemden "de Israëlische bezetting de Golanhoogten" met de woorden: *"De Joden zijn al sinds de tijd van Mozes op de Golanhoogten. Dat kunt u in de Bijbel lezen!"* Om de Bijbelse legitimiteit van de staat Israël inclusief Oost-Jeruzalem, Judea en Samaria alsook de Golanhoogten te onderstrepen gebruikte hij net als in voorgaande jaren G'ds Woord waaruit blijkt, dat de G'd van Israël Zich aan Zijn belofte houdt en sloot zijn betoog af met een citaat in het Hebreeuws: *"Zoals de Bijbel zegt: נצח ישראל לא ישקר Netzach Yisra'el lo y'shaqer!"* (שמואל א Sh'mu'el alef [1 Samuël] 15:29). De GNB vertaalt dit met: *"Werkelijk, de onveranderlijke G'd van Israël liegt niet!"* en de Bijbel in Gewone Taal: *"Je weet toch dat de G'd van Israël niet van gedachten verandert, zoals mensen doen?"* **Bahasa Indonesia:** *"Dan juga Yang Mulia dari Israel tidak akan berdusta!"* Blijkbaar weten ze het niet, of willen ze het niet weten! Op vrijdag 16 oktober 2026 zei premier Netanyahu in reactie op de valse betichting van Barak Obama, dat Israël land steelt en daarom het morele recht op verdediging verloren heeft: *"Het Joodse volk is geen buitenlandse bezetter in het land van onze voorouders. Onze geschiedenis is geen koloniale onderneming. Ons land is geen gestolen land. Dit is ons thuisland. Zijn naam is Judea. Daar komen de Joden vandaan en we zijn er al duizenden jaren mee verbonden. Wij zijn niet de Nederlanders in Indonesië. Wij zijn niet de Belgen in Kongo. Wij zijn Joden in Judea!"*

Ook de linkse Britse barones Catherine Ashton zei in de jaren 2008 tot 2014 herhaaldelijk als hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken van het Europees Parlement, tijdens de plenaire zittingen in Straatsburg, dat Israël en de Palestijnse Autoriteit Jeruzalem als hun respectievelijke hoofdstad moeten delen *"als onderdeel van een Tweestatenoplossing".* Als Jeruzalem inderdaad verdeeld zou worden, zou de scheidingslijn tussen het moderne West- en het oude, Bijbelse Oost-Jeruzalem de nieuwe grens worden tussen de staat Israël en de nieuwe staat Palestina. Daar zit natuurlijk wel een bepaalde logica in, want aangezien de G'd van Israël in de Olam haba [de toekomende wereld] vanuit Jeruzalem zal regeren, de vijand er alles aan zal doen om dat te voorkomen en G'ds plan voor verlossing te dwarsbomen. Het is dan ook geen verrassing dat de rol van Jeruzalem als hoofdstad van Israël nog steeds zeer omstreden is, ondanks de meer dan 650 directe verwijzingen naar Jeruzalem in de oude Hebreeuwse Bijbel, waarop alle hedendaagse vertalingen zijn gebaseerd, de relevante teksten uit het Nieuwe Testament nog niet eens meegerekend. Er zijn vele profetieën over Jeruzalem uitgesproken, waarvan enkele in deze studiereeks ter sprake zullen komen. Sommige zijn al vervuld, maar andere moeten nog gebeuren.

Vanwege de enorme Bijbelse beloften en profetische bestemming van Jeruzalem is de geestelijke strijd om deze stad eveneens enorm, want G'ds tegenstander heeft een plan om de heilige stad in bezit te nemen en van daaruit de wereld te regeren, hetgeen daadwerkelijk gedurende 3 ½ jaar zal gebeuren. Maar zover is het nog niet en wordt de Oude Stad vooral door economische maatregelen van zogenaamde "bevriende landen" geteisterd.

Sancties tegen het land en de stad van G'd

Op 8 september 2026, drie dagen voor Rosh haShana, kondigde Ed Miliband, de Britse minister van Buitenlandse Zaken, in zijn toespraak tot het Lagerhuis een zeer uitgebreid

sanctiepakket aan tegen wat hij noemde *"illegale Israëlische nederzettingen op de bezette Westelijke Jordaanoever en in de geannexeerde delen van Oost-Jeruzalem"* om daarmee *"de vooruitzichten voor een Tweestatenoplossing te beschermen."* Hij zei, dat deze stap het begin van een nieuwe Britse aanpak van het Israëlisch-Palestijnse conflict markeert. De Joodse gemeenschap in het Verenigd Koninkrijk heeft met grote bezorgdheid en ontsteltenis gereageerd, vooral vanwege de timing van de aankondiging, die met de naderende Bijbelse najaarsfeesten samenviel. De Joodse gelovigen moesten zich daarom tijdens de Hoge Feestdagen in de stampvolle synagogen achter bewakers, gesloten deuren en afzettingen verzamelen, zich ervan bewust dat het bijwonen van een Joodse eredienst hen tot doelwit kon maken. De Board of Deputies of British Jews sprak daarom haar diepe spijt uit over de aankondiging van de sancties en waarschuwde dat de verslechterende relatie tussen het VK en Israël de veiligheid van beide landen negatief kan beïnvloeden en de spanningen binnen de gemeenschap verder kan aanwakkeren.

Opperrabbijn Sir Ephraim Mirvis omschreef de sancties van het Verenigd Koninkrijk tegen Israël derhalve als *"een werkelijk zwarte dag voor de Britse Joden"* en waarschuwde dat de maatregelen sommige mensen zouden kunnen aanmoedigen die haat als wapen tegen Joden gebruiken. Hij beschuldigde de regering ervan, de diepe zorgen die door de Joodse gemeenschap zijn geuit, te hebben genegeerd en zei vervolgens: *"Aan de vooravond van Rosh haShana en op het moment dat onze gemeenschap kwetsbaarder is dan ooit voor de golf van extremisme die zich de afgelopen jaren heeft opgebouwd, dragen deze sancties niets bij aan de vrede. Ze maken niemand veiliger - integendeel!"* Tijdens zijn presentatie in het Lagerhuis benadrukte de minister echter expliciet, dat de maatregel zal worden voorzien van *"passende religieuze vrijstellingen"*. Dat wil dus zeggen, dat specifieke religieuze goederen, vooral uit Oost-Jeruzalem, niet onder het importverbod vallen om te voorkomen dat de sancties de uitoefening van het geloof hinderen.

De Nederlandse regering houdt daar echter geen rekening mee en is het meenemen van dergelijke voorwerpen uit Oost-Jeruzalem wel strafbaar als niet kan worden aangetoond dat deze goederen afkomstig zijn van Palestijnse ondernemers buiten de "illegale" Israëlische nederzettingen. Sinds 22 september 2026, de dag na Yom Kipur [de Grote Verzoendag] hanteert Nederland namelijk het strikte, nationale sanctiebesluit, dat geen uitzonderingen kent voor specifieke productcategorieën, waardoor ook de invoer van religieuze artikelen en souvenirs uit Oost-Jeruzalem onder deze sancties vallen. Het verbod geldt breed voor alle goederen die afkomstig zijn uit wat zij noemen *"onrechtmatige nederzettingen in alle door Israël bezette gebieden, waaronder de Westelijke Jordaanoever, de Golanhoogvlakte en Oost-Jeruzalem inclusief de Oude Stad".*

Wie zich hier niet aan houdt, overtreedt deze handelsmaatregel en is strafbaar. De Nederlandse Douane controleert hierop streng aan de grens, in de havens en vooral op Schiphol. Om te bepalen welke Israëlische nederzettingen en welke Joodse winkels in de Oude Stad van Jeruzalem onder de sancties vallen hanteert de overheid een speciale postcodelijst. Joodse eigendomsclaims uit Ottomaanse of mandaattijd en aankopen na 1967 spelen voor Nederland daarbij geen enkele rol: de oorsprong van de verboden goederen wordt volgens de Minister van Buitenlandse Zaken enkel bepaald aan de hand van de postcodelijst, onafhankelijk van de al dan niet rechtmatige eigenaar.

Op de vraag of het voor Nederlandse christenen die op vakantie in Israël zijn nog mogelijk is om b.v. olijfolie in de Oude Stad van Jeruzalem te kopen van een Israëlische eigenaar gaf de Minister van Buitenlandse Zaken, Tom Berendsen, o.a. het volgende antwoord: *"De Oude Stad van Jeruzalem ligt in Oost-Jeruzalem, wat in 1980 door Israël is geannexeerd. Annexatie is in strijd met het internationaal recht. De VN-Veiligheidsraad heeft deze annexatie ook nietig verklaard. Nederland erkent deze annexatie niet, maar beschouwt Oost-Jeruzalem - tevens conform het advies van het Internationaal Gerechtshof - als onrechtmatig bezet gebied. Israël heeft daarnaast delen van de eigen burgerbevolking naar Oost-Jeruzalem overgebracht, wat in strijd is met het bezettingsrecht. Om deze redenen staat de Oude Stad op de EU-Postcodelijst. Voor de invoer naar Nederland geldt het volgende: voor zover het producten die geheel of gedeeltelijk verkregen zijn uit of geproduceerd zijn in een postcodegebied dat op de EU-postcodelijst staat, valt het product onder de reikwijdte van het Tijdelijk sanctiebesluit en is de invoer van dat product in Nederland verboden."*

Op de vragen of ook de Oude Stad van Jeruzalem en de Klaagmuur onder de reikwijdte van de nationale sanctiemaatregelen vallen, antwoordde de minister: *"De Oude Stad van Jeruzalem staat op de EU-postcodelijst en valt in die zin onder de reikwijdte van de nationale sanctiemaatregel!"* Zijn antwoord op de vraag, hoe de maatregel zich verhoudt tot de grondwettelijke bescherming van religieuze vrijheid van Nederlanders die producten uit voor hen heilige plaatsen willen kopen luidt: *"In principe is de aankoop van producten uit plaatsen die als heilig worden gezien geen directe uitdrukking van een godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging in de zin van art. 9 EVRM. De vrijheid van godsdienst en levensovertuiging is bovendien niet absoluut. Indien de maatregel deze vrijheid in voorkomend geval wel (indirect, of anderszins) raakt, kan een dergelijke beperking onder bepaalde voorwaarden rechtmatig zijn. Het recht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging kan worden beperkt indien aan de daarvoor geldende beperkingsvereisten, zoals het dienen van een legitiem doel en het voldoen aan het proportionaliteitsvereiste, is voldaan."* Bedenk hierbij, dat deze rooms-katholieke minister lid is van het CDA, die zichzelf als een christelijke partij presenteert en dat zijn Britse collega via beide ouders Joods is!

Op de vraag, hoe de douane omgaat met producten, die door vakantiegangers in Israël gekocht zijn en wat er gebeurt als er blijkt dat deze particuliere vakantiegangers het sanctiebesluit overtreden gaf de minister keihard het antwoord: *"Ook particulieren zullen zich aan het Tijdelijk Sanctiebesluit moeten houden. Producten afkomstig uit de onrechtmatige nederzettingen mogen niet door particulieren Nederland worden binnengebracht of op de markt van de EU worden aangekocht. Eenieder die de handelsverboden schendt, pleegt een strafbaar feit. Als het strafbaar feit opzettelijk is begaan, kan de overtreder bestraft worden met een gevangenisstraf van maximaal zes jaar, een taakstraf of een geldboete van de vijfde categorie!"* Het doel hiervan is uiteraard om daarmee druk uit te oefenen op de Israëlische regering, de betwiste gebieden inclusief de heilige stad, die de Eeuwige aan Zijn volk Israël gegeven heeft, af te staan aan hun en Zijn vijanden. Degenen die hiervoor verantwoordelijk zijn zullen echter volgens יואל Yo'el [Joël - Yoel] 4:2 in het Dal van Josafat door de Eeuwige zelf berecht worden omdat ze Zijn land en dus ook Zijn stad verdeeld hebben. Nederland, het Verenigd Koninkrijk en andere antisemitische landen kunnen weliswaar landbouwproducten en wijn, die uit de zogenaamde "bezette gebieden" afkomstig zijn boycotten, maar de Joodse kolonisten verbouwen het daar in gehoorzaam aan de opdracht van HaShem, die gezegd heeft: *"Jullie zullen weer wijngaarden planten op de bergen van Samaria en zelf de oogst binnenhalen!"* (ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia - Yeremia] 31:5, Groot Nieuws Bijbel). **Bahasa Indonesia:** *"Engkau akan menanam pohon-pohon anggur di gunung-gunung Samaria; dan para petani akan menanam dan menikmati hasilnya!"* NBV: *"Jullie zullen weer wijngaarden aanleggen op de heuvels van Samaria. En jullie zullen daar zelf de druiven plukken!"* BasisBijbel: *"Je zal weer wijngaarden planten op de bergen van Samaria. De mensen zullen wijngaarden planten en de wijn daarvan drinken!"* Heeft de profeet het hier over de Palestijnen? Nee, want die drinken geen wijn. Reeds in vers 1 staat nadrukkelijk, dat dit een belofte van Eeuwige voor Zijn volk Israël is, maar desalniettemin wordt Israël door de EU en de VN als de bezetter van Judea, Samaria en Oost-Jeruzalem beschouwd.

Geestelijke strijd om Jeruzalem

In de loop van de geschiedenis hebben velen geprobeerd deze stad, die G'd toebehoort, te vernietigen. Anderen hebben geprobeerd haar te verdelen. Er woedt een felle oorlog om Jeruzalem die zich ook in de natuurlijke wereld manifesteert. Volgens de Engelstalige pagina van Wikipedia is Jeruzalem in haar lange geschiedenis in totaal 23 keer belegerd, 52 keer aangevallen, 44 keer veroverd en heroverd, en twee keer verwoest. De gelovigen voelen echter ook een geestelijke strijd woeden boven de stad Jeruzalem. In deze tijd, waarin G'd het Joodse volk uit alle hoeken van de aarde heeft verzameld, zijn zij het die de wacht houden over Zijn heilige stad. Steeds weer heeft de Eeuwige Zijn volk ter zijde gestaan in de fysieke strijd, toch worden er in de machtscentra over de hele wereld, waaronder de Verenigde Naties en de Europese Unie, talloze pogingen ondernomen om Israël ook politiek en economisch aan te vallen en zo de vastgestelde plannen van de G'd van Israël te dwarsbomen. De wereld blijft enorme druk uitoefenen op Israël om zowel het land alsook de hoofdstad

Jeruzalem te verdelen. Premier Netanyahu reageert hierop heel resoluut: *"Israël kan onder geen enkele omstandigheid onderhandelen over welk aspect van Jeruzalem dan ook, net zomin als Amerikanen zouden onderhandelen over Washington, Engelsen over Londen of Fransen over Parijs. Israël is bereid de Arabieren volledige en gelijke rechten in Jeruzalem te bieden, maar geen rechten over Jeruzalem!"*

Die geestelijke strijd is voelbaar in de atmosfeer van Jeruzalem. De spanningen lopen hoog op, terwijl mensen leven, werken en proberen te rusten. Maar G'd rust nooit, maar waakt over Zijn uitverkorenen, want er staat geschreven: *"Zie, de Bewaarder van Israël sluimert noch slaapt!"* (תהלים Tehilim [Psalmen - Mazmur] 121:4, NBG). Het Boek: *"Werkelijk, de Beschermer van het volk Israël slaapt nooit!"* **Bahasa Indonesia:** *"Lihatlah, tidak akan terlelap ataupun tertidur, Penjaga Israel!"* Jesaja schreef: *"Omwille van Tziyon [Sion] zal Ik niet zwijgen, omwille van Yerushalayim [Jeruzalem] ben Ik niet stil, totdat het licht van haar gerechtigheid daagt en de fakkel van haar redding brandt."* (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja - Yesaya] 62:1, Tanach/NBV). NBG: *"Om Sions wil zal Ik niet zwijgen en om Jeruzalems wil zal Ik niet rusten, totdat zijn heil opgaat als een lichtglans en zijn verlossing als een brandende fakkel!"* **Bahasa Indonesia:** *"Demi Sion, aku tidak akan diam, dan demi Yerusalem, aku tidak akan beristirahat, sampai kebenarannya memancar seperti cahaya, dan keselamatannya seperti obor yang menyala!"*

<u>G'ds uitverkiezing van Jeruzalem</u>

Waarom is deze stad zo belangrijk? In de Psalmen en Profeten zien we meermaals dat Jeruzalem עיר־האלוהים Ir-HaElohim [de Stad van G'd] en עיר־יהוה Ir-HaShem [de Stad van de Eeuwige] wordt genoemd: *"Een rivier, wijd vertakt, verblijdt de stad van G'd, de heilige woning van de Allerhoogste!"* (תהלים Tehilim [Psalmen - Mazmur] 46:5, Tanach/NBV). **Bahasa Indonesia:** *"Sebuah sungai, anak-anak sungainya akan menyukakan kota Elohim, tabernakel kudus Yang Mahatinggi!"* - *"De Here is groot en alle lof komt Hem toe in de stad van G'd op Zijn heilige berg!"* (תהלים Tehilim [Psalmen - Mazmur] 48:2, Het Boek). **Bahasa Indonesia:** *"Agunglah Tuhan, sangat terpuji di kota Elohim kita, gunung-Nya yang kudus!"* - *"Boven alle steden van Ya'aqov [Jakob] heeft de Eeuwige de poorten van Tziyon [Sion] lief, Zijn vesting op de heilige bergen. Van u wordt met lof gesproken, stad van G'd!"* (תהלים Tehilim [Psalmen - Mazmur] 87:1-3, Tanach/NBV). Het Boek: *"Jeruzalem ligt op de heilige bergen. De Here houdt van haar poorten, meer dan van alle andere steden in het land Israël. Stad van G'd! Er zijn geweldige dingen over u te vertellen!"* Bijbel in Gewone Taal: *"De Heer heeft Sion gebouwd, de stad op Zijn heilige berg. De Heer houdt van Sion, meer dan van alle steden in Israël. Iedereen vindt Sion prachtig, het is de stad van G'd!"* **Bahasa Indonesia:** *"Fondasi-Nya berada di gunung-gunung yang kudus. Tuhan mengasihi gerbang-gerbang Sion lebih daripada kemah-kemah Yakub. Perkara-perkara yang mulia diceritakan orang tentang Engkau, ya kota Elohim!"* - *"Uit de stad van de Eeuwige verdrijf ik allen die onrecht begaan!"* (תהלים Tehilim [Psalmen - Mazmur] 101:8, Tanach/NBV). BasisBijbel: *"Ik zal hen veroordelen, zodat er in de stad van de Heer geen slechte mensen zijn!"* Groot Nieuws Bijbel: *"Wie leeft zonder G'd of gebod leg ik het zwijgen op; als ik in de morgen rechtspreek, verban ik hem uit de stad van de Heer!"* **Bahasa Indonesia:** *"Semua orang yang melakukan kejahatan akan kulenyapkan dari kota Tuhan!"* - *"Met gebogen hoofd zullen ze komen, de zonen van je onderdrukkers, en iedereen die jou verachtte zal zich voor je voeten neerwerpen. Ze noemen je Stad van de Eeuwige, Tziyon [Sion] van de Heilige van Israël!"* (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja - Yesaya] 60:14, Tanach/NBV). BasisBijbel: *"De zonen van je vijanden zullen nederig naar je toe komen. Al je vijanden zullen zich voor je voeten op de grond laten vallen. Ze zullen je noemen: Stad van de Heer, het Jeruzalem van de Heilige G'd van Israël!"* **Bahasa Indonesia:** *"Dan anak-anak dari yang memperhamba engkau akan datang kepadamu untuk bersujud, dan mereka akan sujud di telapak kakimu, yaitu semua orang yang menghina engkau, dan mereka akan memanggilmu: Kota Tuhan, Sion, Yang Mahakudus Israel!"*

Jeruzalem is dus de stad van de Eeuwige, de stad van de G'd van Israël en de Tziyon [Sion] is Zijn heilige berg! Hij koos deze stad en deze berg uit als Zijn aardse woonplaats, en

daar heeft noch de VN, noch de EU of wie dan ook iets over te zeggen. Hij heeft Jeruzalem uitgekozen als Zijn residentie en als de hoofdstad van Zijn land en volk Israël!

G'd vestigt Zijn heilige naam in Jeruzalem

De Eeuwige heeft zelf gezegd, dat Hij Zijn naam hier voor altijd zou vestigen: *"Jeruzalem, de stad die Ik voor Mij heb verkozen om Mijn Naam daar te vestigen!"* (מלכים א M'lachim alef [1 Koningen - 1 Raja-Raja] 11:36, Herziene Statenvertaling). NBV: *"Jeruzalem, de stad die Ik heb uitgekozen om er Mijn Naam te laten wonen!"* **Bahasa Indonesia:** *"Yerusalem, kota yang telah Aku pilih bagi-Ku sendiri, untuk menempatkan Nama-Ku di sana!"* **Hebreeuws:** ירושלם העיר בחרתי לי לשום שמי שם: Yerushalayim ha'ir asher bachar'ti Li lasum Sh'mi sham! En Hij bedoelde dit niet alleen figuurlijk, maar ook letterlijk.

` In dit tijdperk van computers en satellietbeelden hebben we namelijk ontdekt dat G'd Zijn handtekening of een deel daarvan in en rond Jeruzalem daadwerkelijk heeft achtergelaten. Zo bestaat er een bekend topografisch fenomeen waarbij G'ds heilige naam op satellietfoto's van het berglandschap ten noorden van Jeruzalem te zien is. Het gaat hierbij om het bergachtige gebied rondom Beit El [Bethel], het huidige Baytīn [Beitin], ten oosten van Ramallah. בית אל Beit El [het huis van G'd] is volgens בראשית B'reshit [Genesis - Kejadian] 28:19 de naam die Ya'aqov [Jakob] gaf aan de stad Luz, nadat hij in vers 12 een ladder zag die tot de hemel reikte waarlangs de engelen op en af gingen en de Eeuwige in vers 13 tegen hem zei, dat Hij dit hele land aan hem en zijn nageslacht zou geven. Op de ruines van deze Bijbelse plaats, die 71 keer in de TeNaCH (Hebreeuwse Bijbel) genoemd wordt, werd pas na 1850 het Arabische dorp Baytīn [Beitin] gebouwd. De nabijgelegen Israëlische nederzetting Beit El wordt daarentegen door de VN en de EU als illegaal beschouwd en valt derhalve ook onder de recente handelsboycot. Daar, vlakbij de plaats waar de Eeuwige Zich aan Ya'aqov had geopenbaard, worden bij een speciale lichtinval de Hebreeuwse letters יהוה Yod-He-Vav-He van de onuitsprekelijke naam van G'd waargenomen, die door de natuurlijke structuren van de heuvels, de schaduwen en de diepe valleien gevormd worden.

Toch vooral in Jeruzalem zelf heeft de Eeuwige Zijn heilige naam voor iedereen zichtbaar gevestigd zoals Hij ook in דברי הימים ב Div'rei haYamim bet [2 Kronieken - 2 Tawarikh] 6:6 heeft beloofd: *"Ik heb Jeruzalem verkozen om daar Mijn Naam te laten zijn!"* (HSV). **Bahasa Indonesia:** *"Namun Aku telah memilih Yerusalem untuk Nama-Ku di sana!"* Als wij naar de plattegrond in onze Bijbel kijken, dan merken wij iets op dat verbazingwekkend is aangaande de aardrijkskundige bouw van deze stad, namelijk dat deze op heuvels is gebouwd. Dat houdt natuurlijk in dat deze ook dalen bevat. Er waren drie bekende delen of valleien in het oude Jeruzalem. Wij zeggen het "oude" Jeruzalem omdat één van deze natuurlijke dalen, het middelste, in de loop der eeuwen grotendeels opgevuld is met puin van de verschillende verwoestingen van deze stad. De eerste vallei ten oosten van de Tempelberg reikt tot aan het zuiden en vormt de oostelijke rand van het grootste gedeelte van het vroegere Jeruzalem. Dit wordt het Kidrondal genoemd en scheidt nog steeds de Olijfberg van de Tempelberg. De tweede, meest bekende vallei ligt aan de zuidkant van de oude stad en buigt meer naar het noordwesten af, om de westelijke en zuidelijke randen van Jeruzalem te vormen. Dit wordt het Hinnomdal genoemd en is ook nu nog zichtbaar aanwezig. De derde vallei, die tegenwoordig vrijwel niet meer waar te nemen is, werd gedurende de Tweede-Tempel-periode Kaasmakersdal genoemd ofwel de Tyropoeon Vallei. Deze vallei liep van de Damascuspoort in het noorden en dan zuidwaarts via de westelijke kant van de Tempelberg naar de Siloam-vijver waar deze samenkwam met het Hinnomdal in het zuiden. Als wij deze drie valleien tegelijk bekijken, dan kunnen wij duidelijk zien dat zij bij elkaar de Hebreeuwse letter ש shin vormen! Was dit een aardrijkskundige toeval?

Ik ben ervan overtuigd dat G'd daarmee Zijn woord letterlijk heeft vervuld, want de Hebreeuwse letter ש shin staat voor השם haShem [de Naam] en is tevens een afkorting van שדי Shaddai [de Almachtige], de naam waarmee de Eeuwige Zich in בראשית B'reshit [Genesis - Kejadian] 17:1 aan Av'ram [Abram] openbaarde en hem zegende! Het was

derhalve alsof G'd Zijn eigen Naam ש permanent als een grote Mezuza op Zijn stad Jeruzalem graveerde.

Een derde specifieke plek waarop G'ds naam kan worden waargenomen bevindt zich in de Oude Stad zelf op de oostelijke muur vlakbij de dichtgemetselde Gouden Poort die direct bij de Tempelberg uitkomt en waar de Mashiach [Messias] volgens de traditie aan het einde der tijden zal binnenkomen. Dit veelbesproken fenomeen, dat met behulp van drones op video is vastgelegd, maar ook met een verrekijker vanaf de tegenoverliggende Olijfberg goed zichtbaar is, laat duidelijk zien, dat wilde planten en struiken, die tussen de eeuwenoude stenen van de stadsmuur groeien, de vorm hebben aangenomen van de Hebreeuwse letters יהו Yod-He-Vav, de eerste drie letters van G'ds naam. De laatste letter ה He ontbreekt of is niet zo goed zichtbaar. Door wetenschappers wordt dit gezien als een toevallige speling van de natuur en baseren dit fenomeen als een vorm van pareidolie, de menselijke neiging om herkenbare patronen en vormen te zien in willekeurige structuren, maar wij als gelovigen zien hierin een profetische handtekening van HaShem! De G'd van Israël heeft gezegd dat Hijzelf Zijn naam daar had geplaatst en dat Hij vandaag de dag nog steeds Zijn volk ontmoet in Zijn heilige stad Jeruzalem: *"Dat is tenslotte de stad die Ik heb uitgekozen als de plaats waar Mijn Naam is gevestigd!"* (מלכים א M'lachim alef [1 Koningen - 1 Raja-Raja] 11:36, Het Boek). **Bahasa Indonesia:** *"Yerusalem, kota yang telah Aku pilih bagi-Ku sendiri, untuk menempatkan Nama-Ku di sana!"* Geen enkel handelsboycot, geen enkele VN-resolutie en zelfs geen intifada kan daar ooit iets aan veranderen.

<u>Het Nabi Musa Pogrom in 1920</u>

Een eerdere versie van de Intifada vinden we al ruim 28 jaar vóór de oprichting van de staat Israël tijdens het Britse Mandaat in de Pesach-rellen van 4 tot 7 april 1920, ook wel bekend als het Nabi Musa Pogrom, een Arabische geweldsuitbarsting tegen de Joden als reactie op de Balfour-verklaring met slachtpartijen, plunderingen en verkrachtingen waarbij vijf Joden gruwelijk werden vermoord en 216 zwaargewond. Dit bloedbad begon op zondag 4 april, de 16e Nisan 5680 in de Oude Stad van Jeruzalem tijdens het Islamitische Nabi Musa-feest, dat destijds samenviel met de 2e dag van het Joodse Chag haMatzot [Feest van de Ongezuurde Broden] en het christelijke Pasen. Een haatvervulde agressieve Arabische menigte uit Hebron en Nablus, die o.a. door hun radicale leiders, de journalist Aref al-Aref, Amin al-Husayni, de grootmoefti van Jeruzalem en latere vriend van Hitler en zijn oom Musa Kazim al-Husayni, de burgemeester van Jeruzalem, werd opgehitst, viel Joodse inwoners en pelgrims, winkels, synagogen en woonhuizen aan met messen, knuppels en vuurwapens. De Britse ordediensten hielden Joodse zelfverdedigingsgroepen tegen en grepen zelf pas na enkele dagen in. Het Nabi Musa-feest, in het Arabisch Mawsim al-Nabi Musa genaamd, dat rond het jaar 1187 door sultan Saladin werd ingesteld als tegenwicht tegen het christelijke Pasen, veranderde onder het Britse Mandaat in een platvorm voor Arabisch nationalisme.

Ter ere van dit feest trok gewoonlijk een grote processie met vlaggen en wapens van Jeruzalem naar de vermeende graftombe van de Nabi [profeet] Musa [Mozes] ten zuidwesten van Jericho, die rond het jaar 1270 door sultan Baybars werd gebouwd. Voor het vertrek uit de Oude Stad stopt de stoet bij de Jaffapoort, waar gewoonlijk toespraken met betrekking tot het feest door invloedrijke personen worden gehouden, maar in 1920 waren ze vooral gericht tegen de Balfour-verklaring, de toenemende Joodse immigratie naar het Britse mandaatgebied Palestina, dat toen ook het huidige Jordanië omvatte, alsook tegen de Joodse meerderheid in Al-Quds, zoals zij Jeruzalem noemen, want er woonden toen 33.971 Joden in Jeruzalem tegenover 13.413 Arabische moslims en 14.699 christenen. De opgehitste pelgrims riepen luidkeels, het bloed van de Joden te zullen drinken waarop de leider schreeuwde: "Itbah al-Yahud!" [Slacht de Joden af!] en het geweld losbarstte.

Omdat de feestelijkheden twee dagen eerder, op 2 april, de 14e Nisan, vreedzaam waren begonnen, werden de Britse troepen en de Joodse politie-agenten uit de Oude Stad teruggetrokken, alleen de Arabische agenten bleven achter. De gangbare route door de Moslimwijk naar de Haram al-Sharif [Tempelberg] in de Oude Stad werd toen echter door de politie verlegd langs de Joodse wijk, die daarom onmiddellijk werd aangevallen nadat de eerste onlusten om half elf bij de Jaffapoort waren begonnen. De woedende menigte

stormde bewapend met messen, knuppels en vuurwapens door deze poort het hart van de Oude Stad binnen, waar het tot moorden, verminken, verkrachten, vernielen van synagogen, verscheuren van kostbare Tora-rollen, brandstichten en plunderen van Joodse winkels kwam. Desondanks weigerde de aanwezige Arabische politie om in te grijpen. Er waren zelfs Arabische agenten in Britse dienst die daaraan mee hebben gedaan.

Pas nadat de woedende menigte zich binnen de muren van de Oude Stad bevond, kwamen de gearriveerde Britse troepen in actie en sloten alle poorten hermetisch af zodat er niemand meer in en uit kon. Terwijl de zwaar gewapende meute echter vrij spel kreeg om zich op de ongewapende Joodse inwoners en pelgrims uit te leven werden Joden, die de Oude Stad probeerden te ontvluchten om het vege lijf te redden, door de Britten met bajonetten tegen gehouden. Ook de in Britse ogen illegale Joodse zelfverdedigingsgroepen, die hun bedreigde broeders en zusters te hulp wilden schieten werden door de Britten niet toegelaten. De weinigen die erin slaagden de Oude Stad alsnog te bereiken werden door de Britse militaire politie gearresteerd. Pas drie dagen later, op 7 april 1920, maakte het Britse leger een einde aan het pogrom in Jeruzalem, waarbij vijf Joden op brute wijze werden vermoord, 216 zwaar gewond en met messen verminkt, en talrijke weerloze Joodse vrouwen en jonge meisjes werden verkracht.

Daar hoor je tegenwoordig vrijwel niemand meer over, maar G'd heeft het gezien en Hij zal de dood en het onschuldig vergoten bloed van Zijn Volk Israël wreken zoals geschreven staat: *"Juich, heidenen, met Zijn volk! Want Hij zal het bloed van Zijn dienaren wreken! Hij zal de wraak laten terugkomen op Zijn tegenstanders, en Zijn land en Zijn volk verzoenen!"* (דברים D'varim [Deuteronomium - Ulangan] 32:43, HSV). Het Boek: *"Volken van de wereld, wees blij met het volk van G'd! Want Hij wreekt het bloed van Zijn dienaren en Hij wreekt Zich op Zijn tegenstanders! Zo verzoent Hij Zijn land en Zijn volk!"* **Bahasa Indonesia:** *"Bersukacitalah hai bangsa-bangsa, karena umat-Nya, sebab Dia membalaskan darah hamba-hamba-Nya, dan Dia akan membalas dendam kepada lawan-Nya, dan akan mengadakan penebusan atas negeri-Nya dan umat-Nya!"* Zo ver is het nu nog niet, want zoals we allemaal weten wordt G'ds volk tot op heden nog steeds aangevallen, maar we mogen ervan uitgaan, dat allen, die zich hieraan schuldig maken voor G'ds rechterstoel moeten of moesten verschijnen en hiervoor berecht zullen worden of reeds berecht zijn, want wie Zijn volk Israël aanraakt, raakt G'ds oogappel aan!

<u>De Buraq-opstand in 1929</u>

Een nog grootschaliger en bloediger conflict begon op 23 augustus 1929 in Jeruzalem en verspreidde zich tot 29 augustus als een lopend vuurtje over het hele land, waarbij in totaal 133 Joden door Arabieren op gruwelijke wijze werden afgeslacht en 339 Joden zwaar gewond raakten. Het beginpunt van deze pogrom was de Kotel, de zogenaamde Klaagmuur met 31 Joodse doden na de oproep: *"Snijd de Joden de keel door!"*, waar door velen gehoor aan gegeven werd. De aanleiding hiervoor was een slepende ruzie over de toegang tot de Kotel, waar de Joden ten tijde van het Ottomaanse Rijk min of meer ongestoord konden bidden, maar de jodenhater Amin al-Husayni, de grootmoefti van Jeruzalem, gunde hen zelfs die vier meter ruimte niet. Zo werd het in september 1925 op zijn verzoek door de Britten aan Joden verboden om stoelen en bankjes voor oudere en zwakke gelovigen naar de Klaagmuur te brengen omdat ze zogenaamd vreesden, dat dit de eerste stap zou zijn om deze smalle strook voor de muur in een synagoge te veranderen en over te nemen. Drie jaar later, op zondag 23 september 1928, plaatsten Joodse gelovigen bij zonsondergang vanwege het begin van Yom Kipur [de Grote Verzoendag] op de 10e Tishri van het Hebreeuwse jaar 5689 bij de Klaagmuur een m'chitza, een soort kamerscherm van doek over een paar houten frames, om de mannen en vrouwen tijdens het bidden van elkaar te scheiden. Na hevige protesten van de islamitische autoriteiten en de grootmoefti Amin al-Husayni liet de Britse commissaris van Jeruzalem, Edward Keith-Roach, de smalle gebedsruimte voor de Kotel tijdens de dienst op de ochtend van 24 september door tien gewapende agenten bestormen om dit scherm weg te halen. De merendeels Arabische agenten werden door Arabische omwonenden luidkeels aangespoord om de daar verzamelde Joden aan te vallen. Ze riepen daarbij: *"Dood aan de Joodse honden!"*

De spanningen namen verder toe toen de grootmoefti in oktober 1928 opdracht gaf om naast en boven de Kotel bouwwerkzaamheden uit te voeren met als doel, een doorgang te creëren, die vanaf de Haram al-Sharif dan bij de Joodse gebedsruimte voor de Klaagmuur uitkwam. Om de biddende Joden te verstoren werden er elke dag muilezels door deze smalle ruimte gedreven, waarbij ze vaak stinkende uitwerpselen achterlieten. Van bovenaf werd regelmatig vies afvalwater over de Joodse gelovigen gegooid. Direct naast de Kotel werden luidsprekers geplaatst om precies op het moment dat de Joden daar aan het bidden waren lawaai te maken met de islamitische oproep tot gebed door de muezzin. De Joden protesteerden tevergeefs tegen deze provocaties en de spanningen liepen op.

Na valse geruchten die door Amin al-Husayni, de grootmoefti van Jeruzalem werden verspreid, dat de Joden de Al-Aqsa-moskee zouden willen overnemen sloeg de vlam in het jaar daarop echt in de pan! De Britse politie vestigde op 6 augustus 1929 weliswaar een politiepost naast de muur om de orde te bewaren, maar dat stelde weinig voor gezien het feit dat er in het Britse mandaatgebied Palestina onvoldoende politiemannen telde, waarvan de meerderheid bovendien Arabisch was. Op donderdag 15 augustus, tijdens de Joodse vastendag Tisha b'Av, waarop de verwoesting van de Tempel wordt herdacht, vond er een optocht plaats van 300 leden van de Joodse jeugdbeweging G'dud meginei haSafa [Verdediging van de Taal] en enkele leden van de zionistische Beitar-jeugdbeweging, naar de Westelijke Muur. Hoewel het Shaw-rapport concludeerde, dat deze jongeren vreedzaam en ongewapend waren, werden door sommigen echter wel kreten geuit als *"De Muur is van ons!"*, werd er met de vlag gezwaaid, die later de vlag van Israël zou worden en werd de Hatiq'va [De Hoop] gezongen, het latere Israëlische volkslied. In reactie daarop marcheerde de volgende dag, 16 augustus 1929, een woedende menigte in opdracht van de Hoge Moslimraad na het vrijdaggebed naar de Klaagmuur. Ze verscheurden en verbrandden Joodse gebedenboeken en de briefjes met smeekbeden, die de Joden in de spleten van de muur hadden gestopt, en vernielden liturgische voorwerpen. Daarna verspreidden de rellen zich naar de Joodse winkelstraten van de Oude Stad. De haat werd nog aangewakkerd door opruiende artikelen in de Arabische alsook in de Joodse pers.

Op vrijdag, 23 augustus 1929, dus wéér op een vrijdag, stroomden duizenden met messen en stokken gewapende Arabische dorpelingen vanuit het omliggende platteland naar Al-Quds, zoals zij Jeruzalem noemen, om na opzwepende toespraken van hun leiders in de Al-Aqsa-moskee naar beneden te komen om hun woede op de daar aanwezige Joden af te reageren. Harry Luke, de Hoge Commissaris voor Palestina, vroeg om versterkingen uit Amman omdat hij vreesde dat de zaak uit de hand zou lopen, hetgeen inderdaad gebeurde. Uit voorzorg begonnen de Joodse kooplieden hun winkels al om 9.30 uur te sluiten en ruim 1 ½ uur later, rond 11.00 uur werden al de eerste 20 tot 30 schoten op de Tempelberg gehoord. Tegen het middaguur hebben de rellen zich verspreid naar de orthodoxe Joodse wijk Mea Shearim en daarna werden de Montefiorewijk en de voorsteden aangevallen waarbij 17 Joden werden afgeslacht. De onderbemande Britse politie, die getuige was van het bloedbad onder de Joden, durfde niet in te grijpen en bleef dadeloos toekijken hoe een aantal Joden bij de Jaffa-poort werden vermoord. Volgens een latere verklaring mochten de agenten het vuur niet op de moordenaars openen omdat de Arabische menigte haar woede anders op de politie zou hebben gericht. Ook werd het verzoek van Yitzchaq Ben-Zvi, de latere president van Israël, de ongewapende Joodse burgers van wapens te voorzien, helaas tot twee keer aan toe door de Britse autoriteiten geweigerd, waardoor de Joden zich niet konden verdedigen.

Daardoor aangemoedigd verspreidde het Arabische geweld zich vanuit Jeruzalem naar andere delen van het land zoals Motza, Kfar Uria, Mishmar haEmeq, Tel Aviv, Jaffa, en Haifa, waar vele Joden werden afgeslacht, huizen werden verwoest en oogsten in brand werden gestoken. Zelfs Joodse ziekenhuizen werden daarbij niet gespaard. In totaal werden 60 procent van alle Joodse bevolkingscentra aangevallen en zes geïsoleerde dorpen werden volledig met de grond gelijk gemaakt. De ergste moordpartijen vonden echter plaats in Hebron en Safed. Deze meest gruwelijke taferelen, die traumatische herinneringen oproepen aan het bloedbad van 7 oktober, worden daarom ook de Pogroms van Hebron en Safed genoemd. In beide steden werden tientallen mannen, vrouwen, kinderen en zelfs baby's beestachtig afgeslacht, onthoofd, vingers, handen en andere lichaamsdelen afgesneden of afgekapt, ogen uitgestoken en mensen met benzine overgoten en levend verbrand. Jonge

meisjes, vrouwen en zelfs bejaarden werden eerst bruut verkracht en daarna vermoord. Dit alles werd door westerse diplomaten en overlevenden bevestigd. De administratief directeur van het Hadassah-ziekenhuis in Jeruzalem stuurde een telegram naar New York met een gedetailleerde beschrijving van de slachtoffers.

In totaal werden in en buiten Jeruzalem 133 Joodse burgers op weerzinwekkende wijze afgeslacht en 339 zwaar gewond. Daar hoort men nu in westerse mainstream media vrijwel niets over, want voor deze pogroms onder het toeziend oog van de Britten kan men geen "illegale Joodse bezetting van Palestijns land" als excuus gebruiken zoals nu het geval is. Het was dus op de eerste plaats geen landkwestie, maar een geloofskwestie, want men wilde geen enkele Jood in het land hebben, en al helemaal niet in de steden en gebieden, die voor Joodse gelovigen heilig zijn zoals Hebron, Bethlehem en vooral de Oude Stad van Jeruzalem. En waarom niet? Omdat de Joden G'ds volk zijn en omdat Jeruzalem G'ds woonplaats is zoals geschreven staat: *"De Eeuwige heeft Tziyon [Sion] verkozen en als woonplaats begeerd: Dit is, voor altijd, Mijn rustplaats, hier verlang Ik te wonen!"* (תהלים Tehilim [Psalmen - Mazmur] 132:13-14, Tanach/NBV). **Bahasa Indonesia:** *"Sebab Tuhan telah memilih Sion, Dia telah mendambakannya untuk menjadi tempat kediaman bagi-Nya: Inilah tempat perhentian-Ku sampai selama-selamanya, Aku akan tinggal di sini, karena Aku menghendakinya!"* BasisBijbel: *"Want de Heer heeft Jeruzalem uitgekozen. Jeruzalem is de plaats waar Hij wil wonen. Hij zei: Dit is voor altijd Mijn huis. Hier ga Ik wonen. Jeruzalem heb Ik uitgekozen!"*

Dat weet Zijn tegenstander natuurlijk ook en om deze reden zal de strijd om de heilige stad nog blijven voortduren totdat de Vredevorst komt. Pas dan zal de naam van Jeruzalem als Stad van Vrede daadwerkelijk van toepassing zijn. Totdat het zover is blijft voor ons als gelovigen deze belangrijke opdracht van kracht: *"Bid om vrede voor Jeruzalem, laat het goed gaan met hen die u liefhebben. Laat vrede binnen uw vestingwal zijn, rust in uw burchten. Omwille van mijn broeders en mijn vrienden spreek ik nu: Vrede zij in u!"* (תהלים Tehilim [Psalmen - Mazmur] 122:6-8, HSV). Het Boek: *"Bid voor de vrede van Jeruzalem, dat ieder die van de stad houdt, rust mag ervaren. Laat er vrede heersen binnen de muren en rust in elke stadswijk. Ter wille van mijn broers en vrienden zeg ik tot de stad: laat er vrede in u zijn!"* **Bahasa Indonesia:** *"Mohonkanlah damai sejahtera atas Yerusalem; biarlah mereka yang mengasihi engkau menjadi sentosa. Biarlah damai sejahtera ada dalam tembok-tembokmu; sentosa ada dalam benteng-bentengmu. Demi saudara-saudaraku dan sahabat-sahabatku, biarlah sekarang aku berkata: Damai sejahtera ada padamu!"* Amen!

Werner Stauder